

Beeld: pickpik.com

ACTUELE OPDRACHT

ONDERBOUW VO

Maakt nieuws je bang?

Actuele opdracht: Maakt nieuws je bang?

De actuele opdrachten zijn relatief korte opdrachten naar aanleiding van een nieuwsartikel of gebeurtenis.

Nieuws is overal: op social media, in kranten en op het Jeugdjournaal en NOS Journaal. Leerlingen komen dagelijks in aanraking met onderwerpen als oorlog, politieke spanningen en onvoorspelbare wereldleiders. Nieuws kan leerzaam zijn, maar ook heftig of angstaanjagend.

In deze les onderzoeken en bespreken leerlingen wat nieuws met hen doet. Ze lezen een artikel over kindercorrespondent Tako Rietveld, die tips geeft over hoe volwassenen hiermee om kunnen gaan. Daarnaast ontdekken ze het begrip 'nieuwswaarde': wat maakt iets nieuwswaardig? Dit doen ze door twee nieuwsberichten te analyseren en te vergelijken.

Begrippenlijst

Kindercorrespondent
Nieuwswaarde

Een journalist die zich richt op het laten horen van de stem van kinderen.

Nieuwsredacties selecteren berichten op nieuwswaarde. Onderstaande criteria bepalen de nieuwswaarde van een nieuwsbericht. Hoe hoger de nieuwswaarde, hoe groter het belang is van het nieuwsbericht.

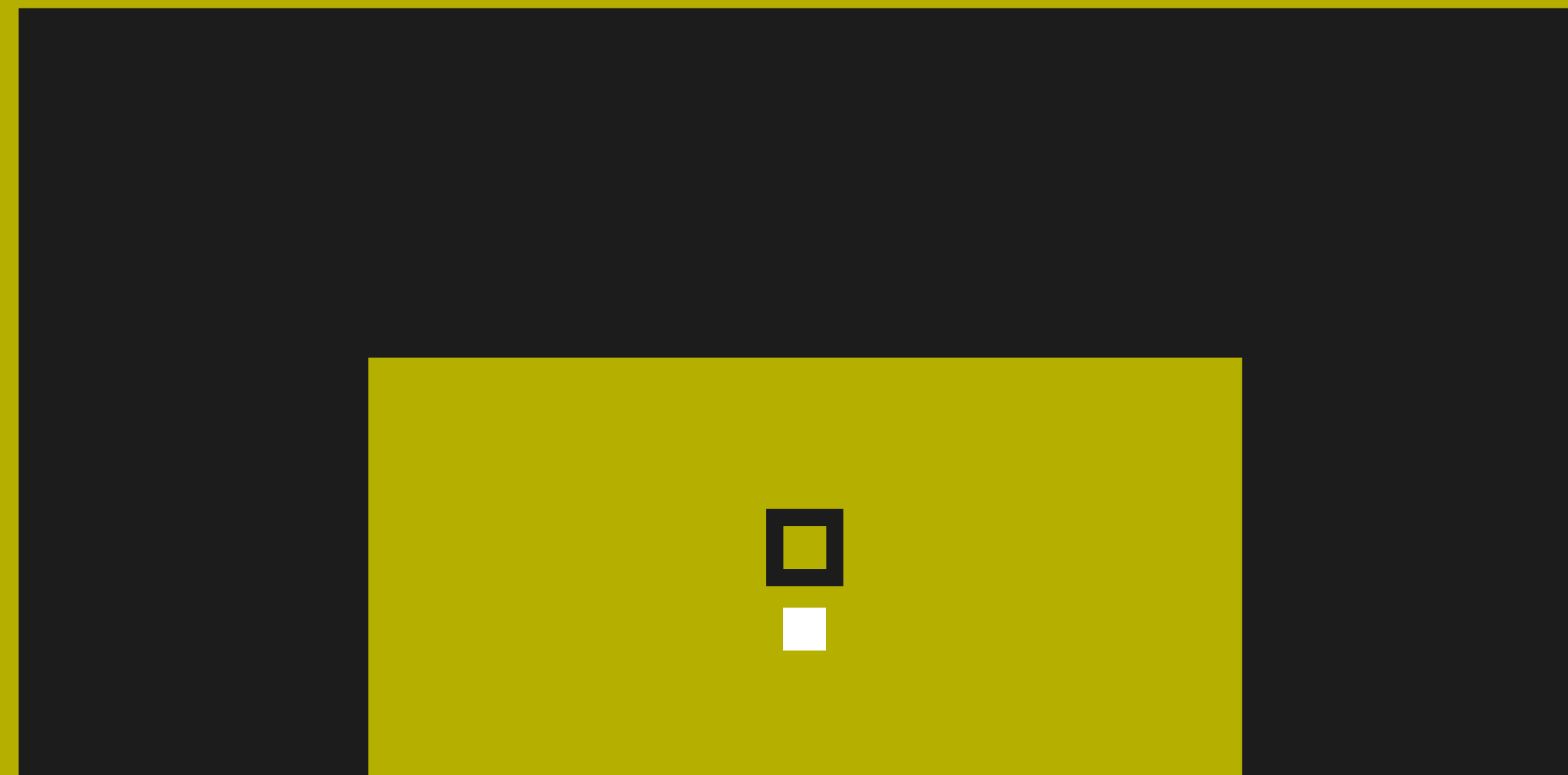
Perspectief
Emoties

Het vermogen om gebeurtenissen in een bredere context te plaatsen.

Gevoelens zoals angst, boosheid en verwarring die kinderen kunnen ervaren bij heftig nieuws.

Benodigheden:

- Digibord, geprint artikel

VO onderbouw

Lesduur - 1 les van 30-40 minuten

Journalistiek, Nederlands, Maatschappijleer

Actuele les: Maakt nieuws je bang?

Actuele les: Maakt nieuws je bang?

Donald Trump, de oorlog in Gaza, de oorlog in Oekraïne... Kranten, het Jeugdjournaal, social media, er zijn heel veel plekken waar je in aanraking komt met nieuws. De ene plek betrouwbaarder dan de andere. Vaak is kijken naar of het lezen van nieuws leerzaam, maar het kan je ook bang maken of verdrietig laten voelen. In dit lesmateriaal onderzoeken en bespreken jullie wat nieuws met jullie doet. Dat doen jullie met behulp van een nieuwsartikel waarin kindercorrespondent Tako Rietveld over dit onderwerp vertelt en tips geeft aan volwassenen. Ook gaan jullie werken met het begrip 'nieuswaarde'. Met andere woorden, wat maakt nieuws nou precies nieuws?

Beeld: Wikimedia Commons

OPDRACHT 1

Activerende opdracht - deze opdracht wordt in duo's en klassikaal gemaakt.

De docent leest het nieuwsbericht uit het Nederlands Dagblad voor:
<https://www.nd.nl/leven/leven/1259709/wat-kun-je-doen-als-het-nieuws-je-kind-bang-maakt-de-kinderco>

De klas wordt verdeeld in duo's:

- Als duo bespreek je 5 minuten met elkaar hoe jullie je voelen als jullie heftig nieuws horen/lezen/zien en wat je dan doet om je beter te voelen.
- Helpen de adviezen die Taco Rietveld voor volwassenen heeft? Waarom wel/niet?

Klassikaal:

- Bespreek met de hele klas wat jullie met elkaar als duo hebben besproken.
- De docent schrijft alle tips om je beter te voelen op het digibord zodat iedereen de tips terug kan lezen.

Wereldwijd steeds meer streng autoritaire regimes, democratie was er niet eerder zo slecht aan toe

China slaat dreigende taal uit na nieuwe handelstarieven VS: 'Vechten tot het bittere eind'

'VS schorten per direct alle militaire steun aan Oekraïne op'

Het Vaticaan denkt na over 'het einde van de wereld'. Deze Nederlandse bio-ethicus geeft in Rome advies

OPDRACHT 2

Deze opdracht wordt in groepjes en klassikaal gemaakt.

- Je docent legt uit wat het begrip 'nieuws waarde' betekent. Een samenvatting hiervan is te zien op het digibord.
- De klas wordt verdeeld in groepjes van 3 á 4 leerlingen.
- Elk groepje krijgt twee nieuwsberichten:

Een nationale gebeurtenis: <https://www.parool.nl/nederland/zeer-grote-brand-in-centrum-van-arnhem-verwoest-zeker-25-woningen-vermoedelijk-asbest-vrijgekomen~bbe5f3f3/>

Een internationale gebeurtenis: <https://www.ad.nl/buitenland/dief-jatte-voor-meer-dan-miljoen-dollar-aan-sieraden-en-slikte-ze-in-juwelier-krijgt-ze-pas-na-toiletbezoek-terug~a88a03af/>

- Beoordeel nu met je groepje de nieuws waarde van elke gebeurtenis. Vraag jezelf af door welke factoren de nieuws waarde wordt beïnvloed en waarom sommige gebeurtenissen meer aandacht krijgen dan andere.
- Bespreek jullie bevindingen in de klas.

Bonus:

Bespreek met elkaar met de kennis die je hebt opgedaan door deze opdracht welke nieuwsgebeurtenis je afgelopen week het meest nieuwswaardig vond en waarom.

▲ Een röntgenfoto van het lichaam van de dief. In het midden de oorbellen. © AP

Dief jatte voor meer dan miljoen dollar aan sieraden en slikte ze in, juwelier krijgt ze pas na toiletbezoek terug

Update

Zeer grote brand in centrum van Arnhem na uren onder controle

In het centrum van Arnhem is donderdagnacht een zeer grote brand uitgebroken. Zeker 25 woningen zijn hierdoor verwoest. Een groot deel van het centrum is tot in elk geval donderdagavond laat afgesloten. Iets voor twee uur meldt de brandweer dat de brand onder controle is, maar nog niet volledig geblust.

Het Parool 6 maart 2025, 13:57

Bewaren

Delen

Megabrand in binnenstad Arnhem: po
evacueert centrum

01:15

ANTWOORDBLAD VOOR DOCENTEN

OPDRACHT 2

Nieuwswaarde

Nieuwsredacties selecteren berichten op nieuwswaarde. Onderstaande criteria bepalen de nieuwswaarde van een nieuwsbericht. Hoe hoger de nieuwswaarde, hoe groter het belang is van het nieuwsbericht.

De redacties kijken of de gebeurtenis:

- Maatschappelijk belang heeft: is het belangrijk voor een (grote) groep mensen;
- Actueel is;
- Cultureel of geografisch dichtbij is.

En verder of het:

- Opvallend, verrassend of schokkend is;
- Over belangrijke, bekende mensen gaat;
- Drama, emotie of conflict bevat;
- Er beeldmateriaal van bestaat;
- Aansluit bij de interesse van de doelgroep (van het medium).

Hoe help je kinderen als het nieuws ze bang maakt? De Kindercorrespondent heeft tien tips

ACHTERGROND De heftige emoties bij de ontmoeting tussen Trump en Zelensky houden niet alleen volwassenen maar ook kinderen bezig. Hoe praat je met hen over spannende wereldgebeurtenissen?

Eymeke Verhoeven

dinsdag 4 maart 2025, 04:28 ■ aangepast 07:21

‘Als wij ons zo zouden gedragen als Trump, zouden we de klas uit gestuurd worden!’, hoorde Kindercorrespondent Tako Rietveld (45) een kind opmerken.

Als je over nieuws in gesprek gaat en kinderen vraagt wat ze hebben gezien, wat ze ervan vinden en hoe ze zich erbij voelen, komen ze als vanzelf tot een doordachte conclusie, is zijn ervaring. ‘Maar als je het er niet over hebt, kunnen ze denken: ik vond het eigenlijk wel raar, maar blijkbaar mag de baas van Amerika zich zo gedragen. Dan mag ik dat ook.’

Mede daarom is het belangrijk met kinderen over nieuws te praten, geeft Tako Rietveld aan. Voorheen werkte hij bij het *Jeugdjournaal*. Daarna besloot hij de eerste Kindercorrespondent ter wereld te worden: de journalist wil de stem van de jeugd op zoveel mogelijk plekken laten horen. Hij werkt onder meer samen met NGO's, overheden en internationale organisaties.

Belangrijk verschil

Kinderen – en zeker vanaf een jaar of 6, 7 – krijgen van alles mee over wereldgebeurtenissen, ziet Rietveld. ‘Bij heftig nieuws ervaren ze angst, boosheid, verwarring ... Dat is logisch: dezelfde emoties die wij hebben.’

Maar er is ook een belangrijk verschil met volwassenen. ‘Kinderen hebben minder perspectief, minder geschiedenis. Ze hebben bijvoorbeeld geen idee wie Obama is.’ En dus moeten volwassenen ze helpen gebeurtenissen en gevoelens in perspectief te plaatsen.

Toen Mark Rutte in december waarschuwde dat we voorbereid moeten zijn op oorlog, was zijn doel als NAVO-baas geld voor defensie los te krijgen. ‘Terwijl kinderen die zulk nieuws horen, het direct op zichzelf betrekken: die zien de bommen al op hun huis vallen. Het kan helpen dan eenvoudig uit te leggen wat de rol is van Rutte en welke belangen spelen.’

Denk niet te moeilijk over praten met kinderen, benadrukt de journalist. ‘Als volwassene hoef je echt niet overal antwoord op te hebben.’ Een gesprek over nieuws voeren is vooral een kwestie van vragen stellen. En eventueel samen achter de computer kruipen om op zoek te gaan naar betrouwbare informatie.

‘Kinderen kaarten niet altijd uit zichzelf aan waar ze mee zitten. Vraag dus naar hun nieuwsbeleving, zodat ze zich niet onnodig zorgen maken.’ Maar doe dat liever niet op de rand van hun bed, net voor het slapengaan. ‘Als je kind er rond dat tijdstip over begint, zeg dan: dat is een goede vraag, daar moet ik even over nadenken – ik kom er morgen op terug. En als ik jou was, zou ik me er nu geen zorgen over maken en lekker gaan slapen.’

Geniet vooral van elkaar binnen het gezin, spoort Tako Rietveld aan. ‘Als je merkt dat je kinderen zich echt zorgen maken: zet het nieuws lekker uit. Benadruk de mooie kanten van het leven. Ga naar de speeltuin, geef elkaar een knuffel. Laat anderen – grote mensen – zich maar druk maken over hoe het verder moet.’

Zo praat je als volwassene met kinderen over heftig nieuws

Tien ingekorte tips uit het boek *Kinderen hebben nieuws* van Kindercorrespondent Tako Rietveld.

1. Praten is belangrijk, luisteren nog meer. Stel vragen en laat het kind vooral zelf vertellen. Wat heb je gezien/gehoord/gelezen? Wat vind je ervan? Het kind moet het gesprek leiden.
2. Geef emoties en angsten een plek. Door over het nieuws te praten, tekenen of schrijven, geven kinderen gebeurtenissen een plek.
3. Benadruk de zeldzaamheid. Onthoud dat dingen die in het nieuws komen, dingen zijn die zelden of nooit gebeuren. Daarom krijgen ze veel aandacht en lijkt het misschien overal gevaarlijk. Maar op de meeste plekken is het veilig.
4. Blijf bij de feiten. Kinderen hoeven niet alle gruwelijke details te weten. Als ze toch iets tegenkomen, laat ze er dan zelf over vertellen. Geef eerlijke antwoorden, nuanceer, stel gerust maar ga niet overdreven in op details.
5. Benoem ook positieve dingen. Vertel bijvoorbeeld dat hulpverleners slachtoffers helpen.

6. Bied perspectief. Waarom mensen erge dingen doen, is een logische vraag. Vaak hebben kinderen zelf al een antwoord. Ze weten meer dan de meeste volwassenen denken.

7. Speel een positieve rol. Wees bijvoorbeeld terughoudend met het bekijken en delen van gewelddadige beelden. Kinderen willen bij onrecht vaak iets doen. Ze kunnen een tekening maken of een reactie posten op sociale media. Ook helpt het te horen wat andere kinderen vinden, bijvoorbeeld tijdens een klassengesprek of in het Jeugdjournaal.

8. Filter het nieuws. Vaak kan een kind prima aangeven wat het wel en niet wil zien. Met oudere kinderen kun je samen hun accounts op sociale media filteren, zodat ze bepaalde bronnen niet ontvangen of dat filmpjes niet automatisch opstarten.

9. Minder nieuws. Houd nieuws een tijdje weg als je merkt dat je kind te angstig wordt. Doe dat creatief, want verbieden wakkert de interesse juist aan. Leg de krant weg of ga toevallig net eten op het moment dat het nieuws begint.

10. Doe ook iets vrolijks! Vergeet niet dat er veel leuke dingen zijn om te doen of aan te denken. Doe een spelletje, kijk een leuke film, vertel een vrolijk verhaal en geef elkaar een knuffel. Het helpt, en niet alleen voor kinderen.

Een nationale gebeurtenis

Update

Zeer grote brand in centrum van Arnhem verwoest zeker 25 woningen, vermoedelijk asbest vrijgekomen

In het centrum van Arnhem is donderdagnacht een zeer grote brand uitgebroken. Een woordvoerder van de brandweer meldt dat zo'n tien oude panden zijn verwoest en dreigen in te storten. Een groot deel van het centrum is tot in elk geval donderdagavond laat afgesloten.

Het Parool 6 maart 2025, 13:15

Het gaat om winkelpanden met daarboven opslagplaatsen en woningen, waarbij het bijvoorbeeld gaat om kamerverhuur. “Niet alleen de winkels, ook de woningen erboven, tussen de 25 en de 30, beschouwen we als verloren. Het gaat om mooie, oude panden,” zegt een woordvoerder van de brandweer. Ongeveer tien historische panden dreigen in te storten. “De kern van het blok is helemaal weggebrand,” vervolgt de woordvoerder. “Er moet nu besloten worden wat er moet gebeuren, bijvoorbeeld of we de panden gaan slopen.”

Op veel plekken in de binnenstad ligt zwartgeblakerd materiaal. Daar kan asbest tussen zitten, zegt de brandweer. Er is donderdagochtend vroeg een NL-Alert verstuurd naar inwoners van de stad, omdat het vermoeden bestaat dat er asbest is vrijgekomen. In de rookwolken die naar het noorden van Arnhem toe waaien, is geen asbest aangetroffen. Dat meldt de gemeente na de controle van monsters.

Geen slachtoffers

De hulpdiensten, waaronder zo'n 200 brandweerlieden, hebben bewoners van de woningen direct geëvacueerd. Voor zover bekend zijn er geen slachtoffers of gewonden. Of iedereen uit de panden is, kan de brandweer nog niet zeggen. “We zijn bang dat we niet iedereen eruit hebben gehaald,” aldus de brandweerwoordvoerder. Het kan nog dagen duren voor daar duidelijkheid over is.

Er hebben zich nog geen mensen gemeld omdat ze iemand misten. Volgens de brandweer kan het nog wel even duren voordat duidelijk wordt of er vermisten zijn. “We kijken in de systemen van de gemeente, maar die vertellen niet of iemand thuis was.”

De oorzaak van de brand is nog niet bekend. “We zijn nog druk bezig om de brand te blussen. En blussen gaat voor onderzoek,” meldt een woordvoerder aan *De Gelderlander*.

De politie heeft een deel van het centrum afgesloten tot in ieder geval laat in de avond. Iets voor tien uur meldt de brandweer dat de brand nog niet onder controle is. In de winkel waar de brand donderdagnacht uitbrak woedt nog een gasbrand. Medewerkers van energiebedrijf Liander graven daarom gasleidingen uit.

Opgevangen in stadskantoor

Eerder op de ochtend liet de brandweer weten ‘grip te krijgen’ op de brand. Met behulp van warmtebeeldcamera’s op drones konden brandweerlieden bepalen in welke panden nog brand is.

De tachtig tot honderd mensen die hun woning moesten verlaten, zijn opgevangen in het stadskantoor van de gemeente. De brand wordt van buitenaf geblust. Er hangt ook een politiehelikopter in de lucht, die met een warmtecamera het gebied in beeld brengt.

‘Once in a lifetime’-brand

Volgens de brandweerwoordvoerder gaat het om een ‘once in a lifetime’-brand. “We hopen dat het bij één of twee blokken blijft die we gecontroleerd kunnen laten uitbranden,” zei hij vannacht tegen *De Gelderlander*.

Locoburgemeester Cathelijne Bouwkamp van Arnhem was vroeg in de ochtend al even in het centrum en kwam later op de ochtend terug. Ze noemt de brand ‘heel heftig’, ‘gigantisch’ en ‘een grote klap voor het bruisende centrum’ van de Gelderse hoofdstad.

Volgens Bouwkamp zijn onder de getroffen panden een aantal rijksmonumenten. Veel gebouwen dateren uit de 18de en 19de eeuw. Hoeveel panden helemaal verloren zijn gegaan, moet nog blijken, maar het staat vast dat enkele binnenstadbewoners hun onderkomen kwijt zijn. Voor hen regelt de gemeente samen met de stichting Salvage andere woonruimte.

Of andere geëvacueerde binnenstadbewoners donderdagavond weer naar huis kunnen is nog onzeker. Dat moet later donderdag blijken, zegt Bouwkamp.

Marcouch terug van vakantie

Burgemeester Marcouch, die op vakantie is in Marokko en wordt vervangen door Bouwkamp, laat weten terug te keren naar Arnhem. “De impact voor de stad en haar bewoners is zo groot, dat ik besloten heb het eerste vliegtuig terug naar Nederland te nemen.”

Marcouch uit zijn medeleven met de bewoners en ondernemers van de binnenstad. “Zij zijn ernstig gedupeerd. De impact van de brand is enorm,” zegt hij vanaf zijn vakantieadres tegen *De Gelderlander*.

BIJLAGE OPDRACHT 2

Een internationale gebeurtenis

Dief jatte voor meer dan miljoen dollar aan sieraden en slikte ze in, juwelier krijgt ze pas na toiletbezoek terug

Een Amerikaan die werd betrapt tijdens een poging om voor meer dan een miljoen aan sieraden te stelen, heeft volgens de politie kostbare oorbellen ingeslikt. De politie van Orlando in Florida heeft beelden gepubliceerd met daarop een röntgenfoto van een lichaam met daarin voorwerpen die lijken op diamanten oorbellen.

Buitenlandredactie 05-03-25, 22:41 Laatste update: 05-03-25, 23:25

De 32-jarige Jaythan Gilder bezocht een winkel van de beroemde juwelier Tiffany & Co, schrijft de Amerikaanse omroep NBC News op basis van een politieverlag. Daar beweerde hij dat hij voor een professionele basketballer van de club Orlando Magic werkte.

Het personeel liet hem twee paar oorbellen zien ter waarde van 160.000 en 609.000 dollar (samen ruim 712.000 euro) en een ring van 587.000 dollar (ruim 543.000 euro). De verdachte greep daarop de juwelen, ontworstelde zich aan het personeel en vluchtte met de auto. De ring liet hij vallen.

De politie trof de man verderop op de snelweg aan. Tijdens zijn arrestatie zou hij 'enkele artikelen' hebben ingeslikt. In de gevangenis werd vastgesteld dat hij spullen in zijn buik had. De politie zegt dat de sieraden worden teruggegeven aan de juwelier 'zodra ze gepasseerd zijn', maar meldt nog niet of dat inmiddels gebeurd is.

Gilder zag volgens de politie al achterin de politieauto in dat het eigenlijk niet handig was geweest om de buit in te slikken. „Ik had ze uit het raam moeten gooien”, zei hij volgens het verslag.

Maakt nieuws je bang? is een uitgave van Nieuws in de klas.
De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in de onderbouw van het
VO.

© Nieuws in de klas, Amsterdam
Uitgave Maakt nieuws je bang?
Samenstelling en redactie: Laila de Miranda

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door
leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig
onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen
toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van
de uitgever.

e info@nieuwsindeklas.nl
w www.nieuwsindeklas.nl